

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

ŘEDITEL ŠKOLY: Ing. Jitka Hašková, tel. 417 637 477 linka 101 (haskova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE OA, SPgŠ: Mgr. Martina Krešne, tel. 417 637 477 linka 126
(kresne@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE SZŠ: PhDr. Jaroslava Arnoštová, tel. 417 637 477 linka 158
(arnostova@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE OA: Mgr. Martina Krešne, tel. 417 637 477 linka 126
(kresne@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE SPgŠ: Mgr. Lenka Rucká, tel. 417 637 477 linka 131
(rucka@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE SZŠ: PhDr. Jaroslava Arnoštová, tel. 417 637 477 linka 158
(arnostova@vos-sosmost.cz)

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání.

Škola vznikla na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje k 01. 09. 2009 sloučením Vyšší odborné školy, Střední pedagogické školy a Obchodní akademie v Mostě a Vyšší odborné školy zdravotnické a Střední školy zdravotnické J. E. Purkyně v Mostě. Obě školy mají ve vzdělávacím systému Ústeckého kraje dlouholetou tradici.

Škola má ve správě majetku tři budovy. Ve dvou školních budovách probíhá vzdělávací činnost (budova A – Zdeňka Fibicha 2778/20, budova B – sekce zdravotnického vzdělávání, J. E. Purkyně 272), ve třetí budově je Domov mládeže (budova C – J. E. Purkyně 271). Obě školní budovy mají pro vzdělávání velmi dobré materiální podmínky v otázce dostatečného počtu kmenových učeben i odborných učeben. Na vysoké úrovni je ICT vybavení. Školy jsou propojeny datovým spojením, který umožňuje práci ve společném kvalitním počítačovém prostředí, a to nejen učitelům, ale i žákům a studentům denního i dálkového studia, ale též rodičům. Ve škole jsou další odborné učebny speciálně vybavené pro výuku cizích jazyků, ošetrovatelství, komunikaci, masérství, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dramatickou výchovu, fiktivní firmy aj. Velmi dobré zázemí má škola pro tělesnou výchovu, které tvoří dvě tělocvičny, jedna posilovna a jeden plavecký bazén. Toto vybavení slouží vedle vlastní výuky také k využití pro zájmovou činnost žáků a studentů školy a ubytovaných v domově mládeže.

Domov mládeže je důležitým zázemím pro část žáků a studentů školy, disponuje 60 dvoulůžkovými pokoji a vlastním stravovacím provozem v celodenním režimu. Ve všech třech budovách jsou žákům a studentům k dispozici knihovny a studovny s nabídkou odborné i krásné literatury, ale též s nabídkou výběrového filmového a hudebního umění.

2. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

Žáci a studenti VOŠ, OA, SPgŠ, SZŠ

Počet žáků SOŠ ve školním roce 2020/2021: 1 118

Praktická sestra: 223

Masér ve zdravotnictví: 82

Sociální činnost: 47

Zdravotnické lyceum: 118

Ošetřovatel: 29

Pedagogické lyceum: 135

Předškolní a mimoškolní pedagogika: 238

Obchodní akademie: 158

Ekonomické lyceum: 88

3. VÝCHOZÍ SITUACE

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28). Jeho snahou je předcházet a zabránit tomuto rizikovému chování: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

Primární prevence rizikového chování žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu všech předmětů a všichni pedagogové se snaží vychovávat žáky v duchu zdravého životního stylu a vést je k osvojování pozitivního sociálního chování a správného využití volného času.

4. POPIS SOUČASNÉHO STAVU PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Na škole je dlouhodobě realizována efektivní primární prevence řadu let. Součástí je prevence:

- nspecifická, která je zaměřena na zdravý životní styl žáků a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.
- specifická, která je zaměřená na předcházení a omezování rizikového chování.

Projevy rizikového chování se objevují nejčastěji u níže uvedených žáků:

1. ročníky

- Problematika přechodu ze ZŠ na SŠ, vyšší četnost stresových situací, přivýkání na nové nároky a na nový kolektiv.

Konkrétní projevy: agresivita – slovní napadání, vzájemné zesměšňování, intolerance k odlišnostem, poruchy příjmu potravy, kouření.

2. ročníky

- Žákům oboru Praktická sestra a Ošetrovatel začíná pravidelná dvoudenní praxe v nemocnici (každý týden) – zvýšené nároky na psychiku, vyrovnávání se s negativními zážitky z prostředí nemocnice, stresující týmová práce, zodpovědnost za zdraví pacientů, vyrovnání s projevy nemoci a se smrtí pacientů, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žákům OA, SPgŠ a SZŠ přibývají odborné předměty, které mohou být pro některé žáky psychicky náročnější.

3. ročníky

- Žákům oboru Sociální činnost a Masér ve zdravotnictví rovněž začíná pravidelná každotýdenní praxe v sociálním, zdravotnickém nebo rehabilitačním zařízení mimo budovu školy, která klade zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žákům oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika začíná pravidelná pedagogická praxe v mateřské škole (každý týden) - zvýšené nároky na vlastní domácí přípravu na jednotlivé výstupy a psychiku, zodpovědnost za výchovu a vzdělávání dětí, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žákům oboru Obchodní akademie rovněž začíná pravidelná praxe v budově naší školy v podobě fiktivních firem, která klade také zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, perfekcionismus, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

Způsob řešení uvedených problémů:

- zmírnit negativní projevy spojené s přechodem na SŠ
 - ✓ adaptační kurz a adaptační dny pro 1. ročníky v září při nástupu do školy – „Za bezpečné klima naší třídy = od začátku společně!“ – přítomnost ŠMP, VP, TU a odborník na adaptaci,
 - ✓ ve spolupráci s PPP UK Most poučit o správných a efektivních technikách učení,
 - ✓ ve spolupráci s odborníkem následně pracovat s kolektivy všech tříd prvního ročníku
 - ✓ v rámci projektu „Za bezpečné klima naší třídy = od začátku společně!“ navazovat na adaptační pobyt a adaptační den, který proběhl na začátku září,
 - ✓ případné krizové situace v kolektivu řešit ve spolupráci s okresním metodikem prevence
- vytvořit a nabídnout žákům
 - ✓ škálu volnočasových aktivit směřujících k eliminaci stresu, a tím k eliminaci řešení krizových situací přijímáním návykových látek a minimalizaci závislostí jakéhokoli druhu
 - ✓ zkušenost, že stres lze rozpouštět formou sportovní aktivity, formou charitativní činnosti apod.

- realizovat analýzu rizikového chování žáků školy
- v případě zvýšené tendence k rizikovému chování u žáků využít program KOMPLEX – balíček služeb pro ŠMP (ČAŠMP)
 - ✓ anonymně identifikovat rizikové oblasti u dospívajících a zjišťovat klima tříd
 - ✓ souhrnnou zprávu za jednotlivé třídy i školu využít pro další práci s rizikovými třídami
 - ✓ výsledky dotazníkových šetření včetně návrhu vhodných intervencí konzultovat s ČAŠMP
 - ✓ výsledky využít jako podklady pro výroční zprávu a následný MMP
 - ✓ v případě vážnějšího problému, který by přesahoval kompetence VP a MP, požádat o odbornou práci se třídou např. PPP Most
 - ✓ doplnit tento dotazník sociometrickým dotazníkem B3, který mapuje vztahy žáků ve třídě – dotazník nabízen třídním učitelům, objednan a zaplacen u Diagnostika škol

5. CÍLE

- Dlouhodobé cíle – hlavním dlouhodobým cílem MPP je přispívat k vytváření pozitivního klimatu ve škole a podporovat přátelskou atmosféru v průběhu výuky i při mimoškolních aktivitách. Stále prohlubovat a rozvíjet důvěru mezi učitelem a žákem. Dále vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu a pracovnímu režimu, volnočasovými aktivitami podporovat kladné sebehodnocení žáků, schopnost samostatného rozhodování, asertivity žáků (zvláště u těch, u nichž se projevuje nízká sebedůvěra a nerozhodnost) a osobní odpovědnosti.
- Krátkodobé cíle – všechny navržené aktivity, které jsou součástí MPP, by měly také podpořit naše dílčí cíle, a to je zkvalitňování vztahů jak v třídním kolektivu, tak v celé škole, zapojit rodiny do života školy a minimalizovat rizikové chování ve školním prostředí. Při každoroční realizaci programu klademe důraz na dostatečnou informovanost žáků o dané problematice, na komunikaci žáků s učiteli a metodikem prevence na formální i neformální úrovni.

Z vyhodnocení předcházejících let vyplývá, že bychom se nejvíce měli zabývat prevencí kouření, kontrolou pravidelné docházky do školy, posílením komunikačních dovedností a vést žáky ke správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě a zvládání stresů. Proto mnoho aktivit je právě zaměřeno na tuto problematiku.

6. VNITŘNÍ ZDROJE

Na tvorbě a realizaci školního preventivního programu se podílí celý pedagogický sbor, ale i odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování.

Systém organizace a řízení prevence rizikového chování u žáků:

- a) ředitel školy – vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování dle metodických materiálů MŠMT, sleduje efektivitu prevence rizikového chování v kontextu celé školy a svolává výchovnou komisi, je-li to nutné
- b) metodik prevence – vytváří projekty prevence, konzultační hodiny: pondělí (po dohodě s žákem, učiteli, zákonným zástupcem a v naléhavých případech bez časového omezení)
- c) výchovný poradce – koordinuje společně se školním metodikem prevence aktivity školy zaměřené na prevenci

- d) třídní učitel – spolupracuje s metodikem prevence (vzájemná informovanost o aktivitách, problémech), motivuje k vytváření vnitřních pravidel třídy, spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy. Také je v kontaktu s rodiči svých žáků na třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích
- e) ostatní pedagogové - provádějí průběžnou diagnostiku třídy a žáků, na pedagogických radách probírají případné problémy a navrhují adekvátní opatření dle školního řádu

7. VNĚJŠÍ ZROJE

Vnější informační zdroje školy jsou například webové stránky prevence-info.cz, drogy-info.cz, odrogach.cz.

Spolupráce s organizacemi a institucemi:

- PČR,
- Městská policie Most,
- HZS ČR - Záchraná služba Ústeckého kraje,
- Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje,
- Úřad práce Most,
- K-centrum Most, Most k naději
- Magistrát města Mostu - oddělení sociální prevence ochrany dětí,
- Linka bezpečí a další.
- Diakonie

Pro zajištění realizace efektivní specifické primární prevence se škola zapojuje do projektových činností, které jsou vyhlašovány např.: KÚ Ústeckého kraje, Městská policie Most.

8. METODY REALIZACE

- diskuse a besedy v kolektivu,
- psychosociální hry,
- skupinové projekty,
- zapojení žáků do soutěží a mimoškolních aktivit,
- nabídka kulturních a sportovních akcí,
- prezentace práce a odborné praxe na veřejných akcích,
- besedy s odborníky,
- odborné exkurze.

9. METODY A FORMY PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2021/2022

Nespecifická prevence:

- součást učebních osnov vyučovacích předmětů
- zájmová činnost ve škole (pěvecký sbor, dramatický kroužek, sportovní kroužek)
- organizování výtvarných výstav, sportovních soutěží
- organizování humanitárních sbírek (projekt Světluška, Srdíčkový den,...)
- estetické prostředí školy
- klima školy (vztahy mezi učiteli a žáky, spokojenost s mimoškolní činností apod.)
- materiální vybavení školy (odpočinkové prostory, žákovská knihovna, studovna, keramická dílna, sportovní zázemí školy – posilovna, tělocvična, pingpongové stoly, sportovní areál školy, bazén...)

Specifická prevence:

- školním metodikem prevence – v rámci pravidelných konzultačních hodin a při potřebě i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).
- výchovným poradcem – v rámci pravidelných konzultačních hodin a při potřebě i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).

10. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ AGRESE A ŠIKANY

V případě, že selhala preventivní opatření školy a je podezření, že je některému z žáků ubližováno, provede MP ve spolupráci s VP a TU na základě svých odborných zkušeností a sociálních dovedností:

- diskrétní šetření problému s napadeným žákem – na základě pohovoru s ním zjistit závažnost situace a zajistit bezpečí pro napadeného žáka,
- podle závažnosti problému bude MP spolu s VP a TU pokračovat v řešení - vyslechne svědky a až následně agresory, přičemž MP zajistí bezpečí a anonymitu svědků
- je-li situace závažnější, požádají po dohodě s vedení školy o spolupráci okresního MP (PPP),
- podle závažnosti problému následuje potrestání agresora podle Školního řádu školy, které při velmi vážné agresi může končit podmíněným vyloučením či přímo vyloučením žáka ze studia ve škole,
- o situaci jsou informováni rodiče obou stran - podle závažnosti situace budou přizváni k jednání,
- jedná-li se z hlediska agresora o ojedinělou akci, která byla vyprovokována dalším ze žáků – je cílem nabídnout mu pomoc, aby se naučil ovládat své emoce (zkratovitě jednání) – PPP, návštěva psychologa,
- o situaci, jejím řešení a závěrech informovat třídu.

11. OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTÍ PREVENCE

- dotazník či anketa na závěr adaptačních dnů i kurzů
- kulaté stoly ředitelky školy
- autoevaluace školy
- třídní schůzky

12. ČASOVÝ HARMONOGRAM AKTIVIT V OBLASTI PREVENCE

OBLAST VZDĚLÁVACÍ

Školní metodik prevence

- se zúčastní dalšího vzdělávání, které organizuje okresní metodik prevence rizikového chování – o důležitých závěrech bude informovat vedení školy a další pedagogické pracovníky.
- se zúčastní seminářů či konferencí, týkajících se oblastí rizikového chování, které přispějí k rozšíření informovanosti a kvalitě práce MP
- rozpracovává metodická doporučení MŠMT k jednotlivým oblastem rizikového chování (především šikana, kyberšikana, záškoláctví, drogová závislost) a zajistí jejich zveřejnění v ICT prostředí školy tak, aby byly přístupny všem vyučujícím
- vyvolá jednání s ŘŠ a vedením školy, aby se nejdůležitější závěry a změny promítly do dokumentů školy - především Školní řád
- metodici prevence rizikového chování mají k dispozici časopis PREVENCE, který seznamuje s aktuálními změnami v oblasti prevence a nabízí poradenskou pomoc.

Pro žáky 1. ročníku OA, SPgŠ, SZŠ

Drogová problematika mládeže – speciální program s besedou např. "Jak se nestát závislákem" - PPP Most či jiný odborník pro oblast drogové problematiky

Termín: prosinec 2021

Cíl: poskytnout základní teoretické informace

Domácí násilí, Bezpečné chování – seminář Městské policie Most

Termín: 2. pololetí 2021/2022

Cíl: učit se zvládnout krizovou situaci, učit se hledat či poskytnout pomoc

Realizace preventivního programu „Za bezpečné klima naší třídy = od začátku společně!“

Adaptační pobyt – třídy: 1.E, 1.F, 1.K, 1.O, 1.I, 1.L, 1.M

Adaptační dny – třídy: 1.A, 1.B, 1.C, 1.D, 1.H

Termín: září 2021, navazující akce v průběhu školního roku

Cíl: usnadnit přechod na SŠ, tvorba nového kolektivu

Realizace akce Zabezpečená třída proti útočníkovi ve spolupráci s Městskou policií v Mostě

- proškolení vyučujících (min. 2 hodiny – navazuje na akce z roku 2019, 2020)
- nácvik se třídami (1 hodina / 1 třída)

Cíl:

- pro vyučující - vytvořit metodiku postupu při vniknutí útočníka do budovy školy + nácvik chování
- pro žáky - nácvik chování

Termín: v průběhu školního roku 2021/2022 - dle možností školy a MP

OBLAST SPOLUPRÁCE SE ŽÁKY

Na pomoc seniorům, dětem, postiženým

- SZŠ akce se (a pro) seniory (ASTRA) – spolupráce s DM, učitelkami praxe a ošetrovatelství – po celý rok podle potřeb DD – zájemci z různých tříd
- Organizaci mikulášské besídky pro děti zaměstnanců – využít i na dětském odd. v nemocnici a v DD Husitská – 3. ročníky
- Mikulášské besídky – pro různá výchovně vzdělávací zařízení v Mostě (listopad – prosinec)
- podpořit další akce, které vyplynou z iniciativy žáků
- vánoční pohádka – organizace 3. ročníky příprava: říjen – prosinec
- vánoční nadělování FOD - sbírka hraček, knížek nebo třída vybere peníze a zakoupí drobné dárky – každé dítě dostane svůj dáreček
- organizace: Mgr. Lenka Benešová Rucká + dobrovolníci

Osvětová činnost

- Bílá pastelka - říjen – 3. ročníky
- Prevence karcinomu prsu na ZŠ a SŠ – 2., 3., 4., ročníky – po celý školní rok
- První pomoc na ZŠ – všechny ročníky – po celý školní rok
- Den zdraví – všechny ročníky – 1x ve školním roce, příprava s měsíčním předstihem
- soutěže Na zdravce hravě a zdravě, Fiktivní firmy, Erasmus day

Uskutečnění naplánovaných akcí a činností bude záležet na vývoji epidemiologické situace v ČR.

V Mostě 10. 9. 2021

PhDr. Jaroslava Arnoštová MP SZŠ

Mgr. Martina Krešne MP OA+ SPgŠ

Ing. Jitka Hašková, ředitelka školy